

ของชาวเพชรบูรณ์ที่ต้องการสืบทอด และรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันนี้ไว้ อย่างทรง 241
คุณค่าตลอดกาลนาน

ข้อมูลจาก : สำนักงานจังหวัดเพชรบูรณ์ 0-5672-1709 หรือ 0-5672-3042

ใบกิจกรรมที่ 1 การกำหนดจุดประสงค์

จงกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน

1. เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องประเภทใด

.....

2. จุดประสงค์ในการอ่าน

ตัวอย่าง ศึกษาประวัติของประเพณีอุ้มพระดำน้ำ

2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

ใบกิจกรรมที่ 2 ปรับความเร็ว

นักเรียนปรับความเร็วในการอ่านให้สอดคล้องกับจุดประสงค์แล้วบันทึกเวลา
ในการอ่านลงในบัตรบันทึก

อ่านครั้งที่ 1	นาที
อ่านครั้งที่ 2.....	นาที

ใบกิจกรรมที่ 3
ความจำเป็นในการตั้งคำถาม

จงอ่านเนื้อเรื่องแล้วตั้งคำถาม

ตัวอย่าง ประเพณีอุ้มพระดำน้ำเกิดที่จังหวัดใด

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....
4.
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 5

การประเมินผล

นักเรียนจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ชาวเพชรบูรณ์เชื่อว่าเมื่อจัด “ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ” จะเกิดอะไรขึ้น

ตอบ

2. ประเพณีอุ้มพระดำน้ำมีตำนานที่มาอย่างไร

ตอบ

3. การจัดประเพณีอุ้มพระดำน้ำมีลักษณะเป็นอย่างไร

ตอบ

4. นักเรียนจะมีวิธีการอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าวได้อย่างไร

ตอบ

5. นักเรียนคิดว่าประเพณีอุ้มพระดำน้ำควรช่วยกันสืบทอดหรือไม่ อย่างไร

ตอบ

บทความพิเศษ ฉบับที่ 164 เมษายน 2544

เมื่อโรคกลัวน้ำมาเยือน

หน้าร้อนมาถึงแล้ว ลมร้อนโชยชวนให้เราออกไปเที่ยวทะเล เด็กๆ ก็หยุดเรียน น่าจะเป็นช่วงเวลาสนุกสนาน แต่ในความรื่นเริงกลับแฝงไว้ด้วยวายร้ายที่ชื่อว่า โรคกลัวน้ำ หรือ โรคพิษสุนัขบ้า โรคนี้ทางภาคเหนือเรียกว่า โรคหมาว้อ ภาษาอังกฤษใช้คำว่า rabies เป็นโรคสัตว์สู่คนที่เกิดได้ทุกภูมิภาคทั่วโลก นอกจากประเทศที่เป็นเกาะ พาหะของโรคคือ สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมโดยทั่วไป ทั้งสัตว์ป่า และสัตว์เลี้ยง ในประเทศไทยก็ถือว่าโรคนี้เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญ มีสุนัข และแมวเป็นพาหะสำคัญ โดยมีม้า วัว ควาย ลิง เป็นพาหะรองลงไป

โรคกลัวน้ำมีหลักฐานปรากฏตั้งแต่ศตวรรษที่ 23 ก่อนคริสตกาลโดยมีปรากฏใน The pre-Mosaic Eshmuna Code of Bablon ซึ่งคาดว่าน่าจะเป็นการอ้างอิง เกี่ยวกับโรคนี้ที่ติดจากสุนัขไปถึงคนเมื่อถูกกัด ในอินเดียเองก็มีการพูดถึงโรคกลัวน้ำไว้ใน The Verdic Period of India (ศตวรรษที่ 30 ก่อนคริสตกาล) ในทำนองที่ว่า สิ่งนี้เป็นความตายจากพระเจ้าที่เกิดจากสุนัข เพื่อน และทูตแห่งความตาย นอกจากนี้ในมหากาพย์อิลเลียดก็มีการพูดถึงโรคหมาบ้าด้วย ก่อนหน้านั้น อริสโตเติล ก็เป็นคนหนึ่งที่คิดว่า โรคกลัวน้ำน่าจะติดต่อเฉพาะในสัตว์เท่านั้น ส่วนคนแรกที่ยธิบายการติดโรคกลัวน้ำในคนเป็นชาวโรมันชื่อ อออุส คอร์นีเลียส เซลซุส (ศตวรรษแรกของคริสตกาล) เขาเป็นผู้คิดคำว่า hydrophobia ซึ่งหมายถึง กลัวน้ำ และเขาคิดว่า การติดต่อของโรคน่าจะผ่านทางน้ำลายของสัตว์ มีรายงานการติดโรคนี้จากค้างคาวเป็นครั้งแรกที่ทวีปอเมริกา เมื่อ บิชอป เพทรุส มาร์ไทร์-แองเกลอเรียส พบว่าทหารสเปนมีอาการบ้าหลังจากโดนค้างคาวกัด

นักวิทยาศาสตร์รู้ว่่าน้ำลายเป็นพาหะในการแพร่โรคกลัวน้ำมานาน แต่ก็ต้องรอนถึงปี พ.ศ. 2347 เมื่อนักวิทยาศาสตร์เยอรมันที่ชื่อ ชิงเก สามารถทำให้กระต่ายติดเชื้อโรคกลัวน้ำ จากน้ำลายของสุนัขได้ และในปี พ.ศ. 2356 ฟรานคอยส์ แมเจนได กับ กิลเบิร์ต เบรตเชต ก็ใช้กระบวนการเดียวกันในการทำให้สุนัขติดเชื้อ โดยใช้น้ำลายจากคนที่ติดโรคกลัวน้ำได้สำเร็จ สุดท้ายในปี พ.ศ. 2422 กัลเทียร์ ก็สามารถทำให้ค้างคาวติดโรคได้โดยการถ่ายเชื้อจาก สัตว์ตัวหนึ่งไปยังอีกตัวหนึ่งเป็นทอดๆ

ในปี พ.ศ. 2427 หลุยส์ ปาสเตอร์ ซึ่งทำการศึกษาเรื่องโรคกลัวน้ำอยู่ ก็มีโอกาสนึกค้นให้กับ เด็กคนหนึ่งที่ถูกสุนัขบ้ากัด และสามารถช่วยเด็กคนนั้นได้เป็นผลสำเร็จ วิธีการของปาสเตอร์ยังคง ใช้กันจนปัจจุบันและได้พัฒนาขึ้นอีกจนทำให้อันตรายของโรคนี้ต่อมนุษย์ลดลงอย่างรวดเร็ว ต้องถือว่า โลกเป็นหนี้บุญคุณหลุยส์ ปาสเตอร์อย่างมากทีเดียว

สำหรับรายงานการกระจายของโรคนี้ทั่วโลกจากปี พ.ศ. 2524 มีประเทศที่ไม่มีโรคนี้ดังนี้

ทวีปแอฟริกา : จิบูตี, เลโซโท, มอริเชียส

ทวีปอเมริกา : บาฮามาส, บาร์เบโดส, จาเมกา, ซูรินาม, เบอร์มิวดา, เนเธอร์แลนด์ แอนติลิส

ทวีปเอเชีย : บาห์เรน, บรูไน, ญีปุ่น, มาเลเซีย-ซาบาห์, โอมาน, กาตาร์, สิงคโปร์, สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์, ใต้หวัน

ทวีปยุโรป : บัลแกเรีย, ไชปรัส, หมู่เกาะแฟโร, ฟินแลนด์, ฮิรอลตา, ไอซ์แลนด์, ไอร์แลนด์, มอลตา, สหราชอาณาจักร, เนเธอร์แลนด์, นอร์เวย์, โปรตุเกส, สเปน, สวีเดน

เขตโอเชียเนีย : ออสเตรเลีย, ฟิจิ, กวม, นิวแคลิโดเนีย, นิวซีแลนด์, ปาปัวนิวกินี, ซามัวตะวันตก, ตองกา

วายร้ายตัวจริง

สาเหตุที่แท้จริงของโรคนี้คือ ไวรัสในสกุล Rhabdovirus รูปร่างคล้ายกระสุนปืน มีลักษณะเป็นแท่งทรงกระบอกขนาด 75 x 180 นาโนเมตร เจริญได้ดีในเซลล์ที่มีชีวิตเท่านั้น โดยเฉพาะในเนื้อเยื่อประสาท อาจจะพบอยู่ในน้ำลาย อุจจาระ ปัสสาวะ เชื้อไวรัสนี้จะทำลาย ระบบประสาทส่วนกลางของผู้ได้รับเชื้อ การติดต่อของโรคจะผ่านไปทางบาดแผลที่ถูกกัด หรือรอยถลอกที่ผิวหนังจากการข่วน รวมทั้งการเลีย ผ่านทางจมูก ปาก หรือนัยน์ตา หากถูกสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมกัด ไม่ว่าจะเป็นชนิดใด ก็ควรปฏิบัติเหมือนโดนสุนัขกัด

5 วิธีป้องกันการติดต่อของโรค

โรคพิษสุนัขบ้า ไซ่ว่าจะติดต่อเมื่อโดนกัดเท่านั้น มีรายงานการติดต่อที่คนนึกไม่ถึงอยู่ด้วยการติดต่อที่พบก็คือ

1. ติดต่อผ่านทางบาดแผลที่ผิวหนัง นี่เป็นการติดต่อที่พบมากที่สุด โดยเป็นแผลที่เกิดจากการกัด ข่วน การถลอกเล็กน้อย มีรายงานด้วยว่า แม้ไม่มีบาดแผลที่ผิวหนัง แต่ถูกสัตว์ที่มีเชื้อเลีย ก็ติดโรคได้
2. ติดต่อผ่านทางหายใจ ปกติเชื้อโรคกลัวน้ำจะตายเมื่ออยู่นอกร่างกาย แต่ก็มีกรพบ (น้อยมาก) ว่ามีการติดต่อทางระบบหายใจ เช่น ผู้ที่ทำงานในค้ำที่มีค้างคาวเป็น โรคอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก นักวิทยาศาสตร์ที่ทำงานในห้องปฏิบัติการที่ป้องกันไม่ดี
3. ติดต่อผ่านทางเดินอาหาร พบจากการทดลองให้สัตว์กินสมองของสัตว์ติดโรคที่ตาย ก็เกิดการติดโรคได้เหมือนกัน แต่ไม่พบในสภาพปกติ
4. ติดต่อจากแม่สู่ลูก เคยมีการพบไวรัสโรคกลัวน้ำ ของลูกวัวในท้องแม่วัวที่ตายด้วยโรคนี้

และพบลูกสุนัขติดโรคจากการกินนมแม่สุนัขที่เป็นโรค แต่ไม่พบในคน

249

5. ติดต่อผ่านการปลูกถ่ายกระจกตา เป็นเรื่องประหลาดที่เดียวเมื่อมีรายงานการติดโรคนี้จากคน ไปสู่คนโดยการปลูกถ่ายกระจกตา โดยที่ทั้งผู้บริจาคกระจกตา และผู้รับบริจาค ไม่มีประวัติถูกสัตว์กัด

การติดเชื้อโรคนี้ยังสามารถผ่านทางเยื่อเมือกต่างๆ เช่น เยื่อบุตา เยื่อบุจมูก ภายในปาก ทวารหนัก และอวัยวะสืบพันธุ์ แม้ว่าเยื่อเมือกเหล่านี้จะไม่มีบาดแผลก็ตาม

อย่างไรก็ตามพบว่าผู้ที่ถูกสุนัขหรือสัตว์ที่เป็นโรคกัดอาจจะไม่ติดโรคนี้ก็ได้ ตัวเลขสัดส่วนที่ พบการติดโรคคือ ประมาณ 35 เปอร์เซ็นต์จะติดโรคทั้งนี้ยังขึ้นกับบริเวณที่ถูกกัดอีกด้วย คือ ถ้าถูกกัดที่ขามีโอกาสเป็นโรค 21 เปอร์เซ็นต์ ถ้าถูกกัดที่ใบหน้ามีโอกาสเป็นโรค 88 เปอร์เซ็นต์ จะเห็นได้ว่า มีการติดต่อแบบไม่น่าเชื่ออยู่บ้าง แต่ก็เป็นการพบที่น้อยมาก จริงๆ

สัญญาณอันตราย

หลังจากได้รับเชื้อโรคพิษสุนัขบ้าเข้าสู่ร่างกายแล้ว เชื้อโรคจะเพาะตัวอยู่นานแค่ไหนนั้น ไม่อาจบอกได้แน่ชัดเพราะแตกต่างกันไปในแต่ละคน โดยทั่วไปผู้ป่วยประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ จะเป็นโรคภายใน 3 เดือนหลังถูกกัด ประมาณ 96 เปอร์เซ็นต์จะเป็นโรคภายใน 1 ปีหลังถูกกัด แต่ส่วนมากมักมีอาการในช่วงระหว่าง สัปดาห์ที่ 3 จนถึงเดือนที่ 4

อาการเริ่มแรกในคนที่ปรากฏคือ อาจจะมีอาการฉุนเฉียว หงุดหงิด ปวดหัว เป็นไข้ อาจจะคันหรือปวดบริเวณที่ถูกกัด หรือเป็นแผล แม้แผลจะหายไปแล้วก็ตาม นอนไม่หลับ ฝันร้าย ต่อไปจะเริ่มตื่นเต้นง่าย ขอบอกอยู่ในที่มืด ไม่มีลมหรือเสียงมากระทบ หลังจากนั้นจะกลืนลำบาก มีอาการเกร็งตัว เริ่มพูดไม่รู้เรื่อง ประสาทหลอน คลุ้มคลั่งจนร้องคล้ายสุนัข (เป็นอาการที่เกิด เพราะกล้ามเนื้อบริเวณกล่องเสียงผิดปกติ เสียงจึงคล้ายสุนัข)

หลังจากนั้นผู้ป่วยอาจจะเข้าสู่ระยะ โคม่า ไม่รู้สึกตัว บางรายหายใจเร็ว กระตุกเป็นพักๆ และเสียชีวิตเนื่องจากเซลล์สมองที่ควบคุมการหายใจและหน้าที่สำคัญเสียไป และเกิดหัวใจล้มเหลวหรือบางรายก่อนเสียชีวิต จะมีอาการอัมพาตทั้งตัว หรือท่อนล่าง

เราอาจจะบอกได้ว่า ถ้าเชื้อไวรัสไปเพิ่มจำนวนในสมอง คนไข้จะมีอาการคลั่ง คุร้าย แต่ถ้าเชื้อไปเพิ่มจำนวนที่ไขสันหลัง คนไข้จะมีอาการอัมพาต เมื่อมาถึงขั้นนี้ เกือบทั้งหมดเสียชีวิต มีเอกสารรายงานผู้ที่รอดเมื่อถึงขั้นนี้เพียง 3 รายเท่านั้น

จะจัดการอย่างไร

หนทางในการรักษาผู้ที่สัมผัสกับ เชื้อโรคพิษสุนัขบ้า นั้น กระทำสองประการคือ ปรุมพยาบาล และสร้างภูมิคุ้มกัน การปรุมพยาบาล เป็นการกำจัด ฆ่าเชื้อโรคออกไปให้มากที่สุด หากมีแผลจากการกัด หรือข่วน ก็ให้ล้างด้วยน้ำ และสบู่หลายๆ ครั้ง พยายามล้างให้ถึงกันแผลเสร็จแล้วซับแผลให้แห้ง ใส่ยาฆ่าเชื้อโรค ถ้าน้ำลายของสัตว์เข้าตา ก็ใช้การกลอกตาในน้ำ กะพริบตาด้วย วิธีการเหล่านี้ เมื่อไปถึงโรงพยาบาล หมอจะให้ทำอีกครั้ง และมักไม่เย็บแผล

การสร้างภูมิคุ้มกัน อาจจะเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันก่อนสัมผัสโรค โดยการฉีดวัคซีนป้องกันให้ จะทำกับผู้ที่เสี่ยงต่อการติดโรค เช่น นักวิจัยเกี่ยวกับโรคนี้ สัตวแพทย์ บุรุษไปรษณีย์ บุคลากรที่ทำหน้าที่ควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ผู้ชันสูตรโรค รวมทั้งนักท่องเที่ยวเอง ก็สามารถฉีดวัคซีนล่วงหน้าได้นอกจากนั้น ก็เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันหลังสัมผัสโรค ซึ่งจะดูว่า สัมผัสกับโรคมาแบบไหน โดยปกติถ้าถูกกัด ข่วน ถูกเลีย น้ำลายเข้าตา จู๋ๆ ก็มีสุนัขมากัด โคนสัตว์จรจัด หรือสัตว์ป่ากัด หรือสามารถชันสูตรได้ว่า สัตว์ที่สัมผัสเป็นโรค ก็จะสันนิษฐานไว้เลยว่า มีเชื้อพิษสุนัขบ้า หมอก็จะฉีดวัคซีนให้ภูมิคุ้มกันที่หมอจะฉีดให้มีสองกลุ่ม คือ ภูมิคุ้มกันจากแหล่งภายนอกร่างกาย คือ เป็นภูมิคุ้มกันที่ผลิตจากมนุษย์ (แต่เดิมจะผลิตจากม้า) โดยตรง อีกกลุ่มเป็น การกระตุ้นให้ ร่างกายผลิตภูมิคุ้มกันเอง มักใช้กับการสร้างภูมิคุ้มกันก่อนสัมผัสโรค แต่ก็เอามาใช้กับผู้ที่ สัมผัสโรคแล้วได้ เนื่องจากเชื้อพิษสุนัขบ้าจะอยู่บริเวณที่ ถูกกัดระยะหนึ่ง ร่างกายยังมีเวลา สร้างภูมิคุ้มกันเองได้ การฉีดจะต้องทำตามกำหนด คือ ถ้าเป็นการฉีดเข้ากล้ามเนื้อ จะฉีดในวันที่ 0,3,7,14 และ 30 ถ้าเป็นการฉีดเข้าใต้ผิวหนัง จะฉีดครั้งละ 2 จุดที่ไหล่ซ้ายและขวา ในวันที่ 0,3,7 และฉีดครั้งละ 1 จุดในวันที่ 30 และ 90

นอกจากนี้ก็มีคำแนะนำด้วยว่า หลังจากถูกกัด แม้จะเฝ้าดูอาการของสัตว์ได้ว่าเป็นโรคหรือไม่ ก็ไม่ควรรีรอ แต่ควรรีบพาพบแพทย์ทันทีทั้งนี้เพราะระยะฟักตัวของโรคในแต่ละคนต่างกัน รวมทั้งยังไม่เท่ากับระยะฟักตัวในสัตว์ด้วย ซึ่งหากชักช้าอาจจะเป็นโรคได้

อย่าเปิดโอกาส

เราพอจะช่วยกันควบคุมไม่ให้โรคกลัวน้ำระบาด หรือขยายตัวได้โดยเริ่มจากตัวเราเอง ถ้าหากเรามีสัตว์เลี้ยงที่เป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ก็จัดการนำสัตว์เลี้ยงของเราไปฉีดวัคซีน ตามกำหนดในกรณีสุนัข จะเริ่มฉีดเข็มแรกเมื่ออายุ 3 เดือน การฉีดวัคซีนให้สุนัขไทยพบว่า ถ้าฉีดเข้ากล้ามเนื้อ จะได้ผลดีกว่าการฉีดเข้าใต้ผิวหนังตามที่บริษัทวัคซีนแนะนำ

การควบคุมการระบาดของโรควิธีอื่น เช่น กำจัดสุนัข หรือแมวจรจัด (อาจจะขัดแย้งกับสังคมไทย แต่ก็เป็นวิธีหนึ่งที่ได้ผล) หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์เลี้ยงที่ไม่คุ้นเคย และสัตว์ป่า ในต่างประเทศ เขายังจัดการเอาวัคซีนใส่เหยื่อให้สัตว์ป่า เช่น แรคคูน กินด้วยเพื่อป้องกันสัตว์ติดโรค

และไม่ว่ากรณีใดก็ตาม หากมีแผลบนตัวเรา ต้องทำความสะอาด แล้วพบแพทย์ทันที โดยไม่ต้องรอดูอาการสัตว์นั้นว่าจะตายหรือไม่ ไม่ต้องรอผลตรวจซาก เพราะอาจจะสายเกินไปได้

แหล่งข้อมูล

- สภากาชาดไทย (http://www.redcross.%20or.th/trcs_t.html)
- Medical College of Wisconsin International Travelers Clinic (<http://healthlink.mcw.edu/content/article/907109508.html>)
- New York State Department of Health Communicable Disease Fact Sheet (<http://www.health.state.ny.us/nysdoh/consumer/rabies.htm>)

- Thailand Medical Clinic Online (<http://www.thaiclinic.com/rabies.html>)
- โดย..ไพรัตน์ ชัยวิทย์

ใบกิจกรรมที่ 1

การกำหนดจุดประสงค์

จงกำหนดจุดประสงค์ในการอ่าน

1. เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องประเภทใด

.....

2. จุดประสงค์ในการอ่าน

ตัวอย่าง เพื่อศึกษาอาการของโรคกล้ามเนื้อ

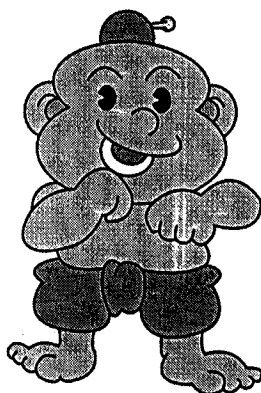
2.1

2.2

2.3

2.4

2.5

ใบกิจกรรมที่ 7
ปรับความเร็ว

นักเรียนปรับความเร็วในการอ่านให้สอดคล้องกับจุดประสงค์แล้วบันทึกเวลาในการอ่านลงในบัตรบันทึก

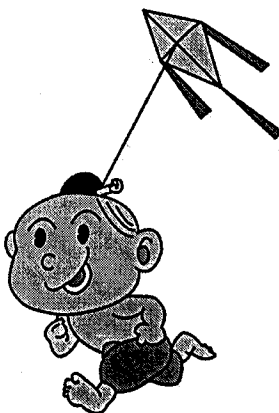
อ่านครั้งที่ 1นาทีก
อ่านครั้งที่ 2.....นาทีก

ใบกิจกรรมที่ 8
ความจำเป็นในการตั้งคำถาม

จงอ่านเนื้อเรื่องแล้วตั้งคำถาม

ตัวอย่าง พาหะของโรงกลั่นน้ำคือสัตว์ชนิด

1.
.....
.....
2.
.....
.....
3.
.....
.....
4.
.....
.....
5.
.....
.....

ใบกิจกรรมที่ 9 การจดบันทึก

เรื่อง

สาเหตุของโรคกลัวน้ำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

อาการของโรคกลัวน้ำ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

การป้องกันตัวจากโรคกลัวน้ำ

.....

.....

.....

ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

ใบกิจกรรมที่ 10

การประเมินผล

นักเรียนจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. พาหะนำโรคกลัวน้ำคือสัตว์ชนิดใด

ตอบ

2. โรคกลัวน้ำติดต่อได้โดยทางใดบ้าง

3. โรคกลัวน้ำมีสาเหตุมาจากอะไร

ตอบ

4. ผู้ที่เป็นโรคกลัวน้ำจะมีอาการเป็นอย่างไร

ตอบ

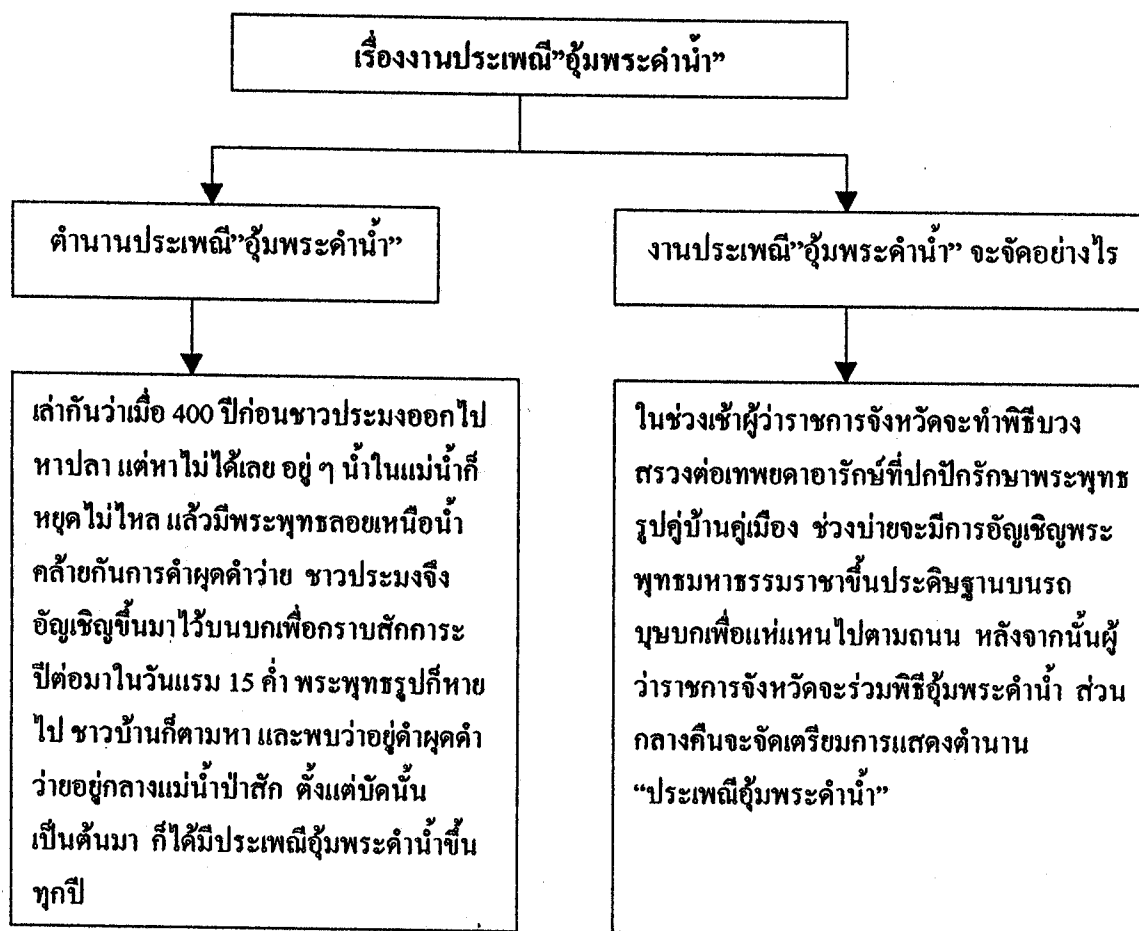
5. จงบอกวิธีป้องกันตัวจากโรคกลัวน้ำ

ตอบ

ເຈລະຍ

เฉลยใบกิจกรรมที่ 4

การจดบันทึก

เฉลยใบกิจกรรมที่ 5

การประเมินผล

นักเรียนจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ชาวเพชรบูรณ์เชื่อว่าเมื่อจัด “ ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ ” จะเกิดอะไรขึ้น

แนวการตอบ จะทำให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล พืชพันธุ์ธัญญาหารมีความอุดมสมบูรณ์ และปราศจากโรคระบาด

2. ประเพณีอุ้มพระดำน้ำมีตำนานที่มาอย่างไร

แนวการตอบ ชาวประมงออกไปหาปลา แต่หาไม่ได้เลย อยู่ ๆ น้ำในแม่น้ำก็หยุดไหล แล้วมีพระพุทธรูปเหนือน้ำ คล้ายกับการคำหุดคำว่า ชาวประมงจึงอัญเชิญขึ้นมาไว้บนบกเพื่อกราบสักการะ ปีต่อมาในวันแรม 15 ค่ำ พระพุทธรูปก็หายไป ชาวบ้านก็ตามหา และพบว่าอยู่คำหุดคำว่าอยู่กลางแม่น้ำป่าสัก

3. การจัดประเพณีอุ้มพระดำน้ำมีลักษณะเป็นอย่างไร

แนวการตอบ ผู้ว่าราชการจังหวัดทำพิธีบวงสรวงต่อเทพยดาอารักษ์ที่ปกปักรักษาพระพุทธรูป คู่บ้านคู่เมือง และช่วงบ่ายได้มีช่วงบ่ายจะมีการอัญเชิญพระพุทธรูปมาขึ้นประดิษฐานบนรถบุษบกเพื่อแห่แหนไปตามถนน ประกอบพิธีอุ้มพระดำน้ำกลางแม่น้ำป่าสัก

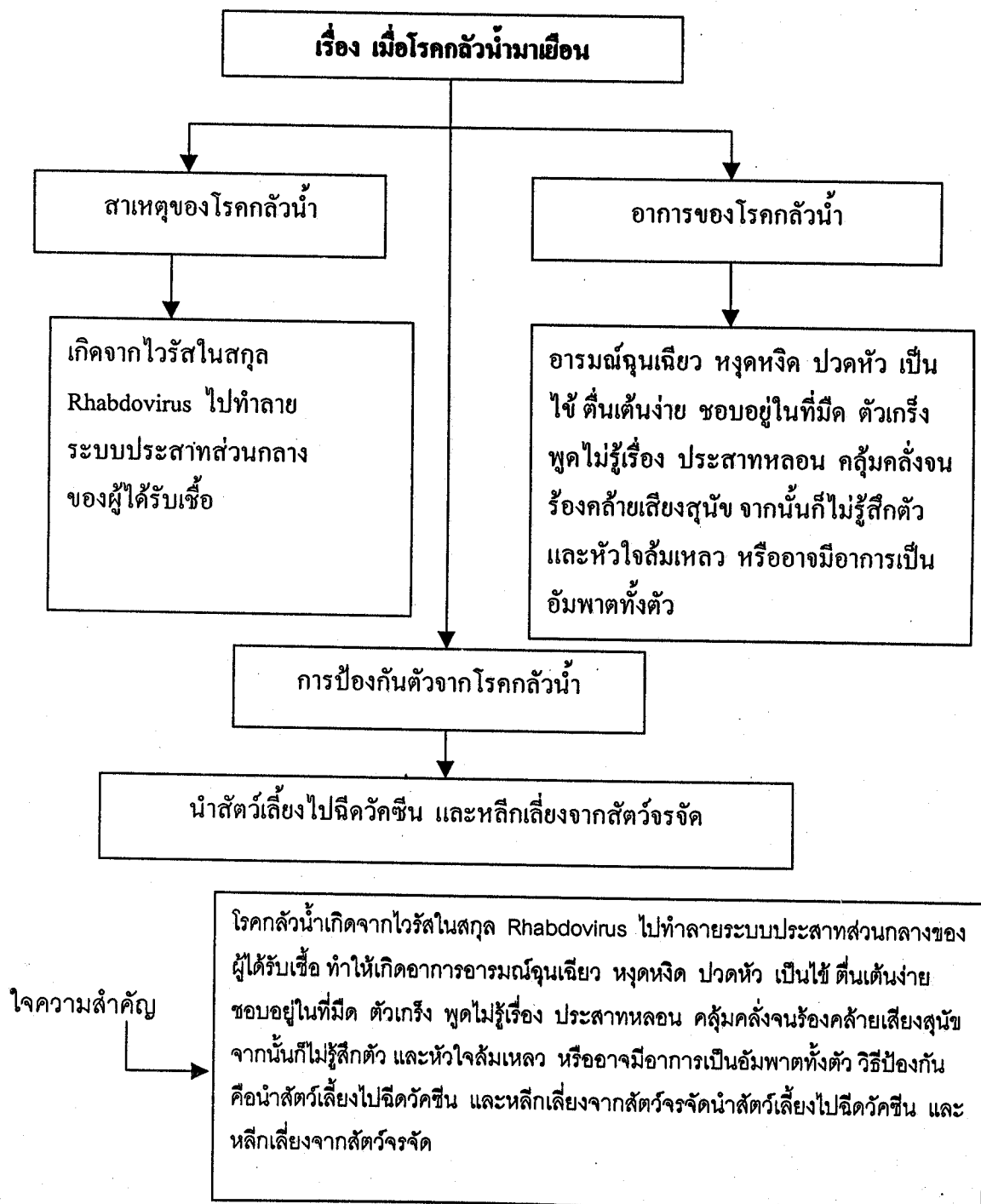
4. นักเรียนจะมีวิธีการอนุรักษ์ประเพณีดังกล่าวได้อย่างไร

แนวการตอบ เผยแพร่และเข้าร่วมประเพณีอุ้มพระดำน้ำ

5. นักเรียนคิดว่าประเพณีอุ้มพระดำน้ำควรช่วยกันสืบทอดหรือไม่ อย่างไร

แนวการตอบ ควรช่วยกันสืบทอดเพราะเป็นการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมและเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยือนจังหวัดเพชรบูรณ์และยังก่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ

ใบเล่ายิจกรรมที่ 9 การจดบันทึก

เฉลยใบกิจกรรมที่ 10

การประเมินผล

นักเรียนจงตอบคำถามต่อไปนี้

1. พาหะนำโรคกลัวน้ำคือสัตว์ชนิดใด

แนวการตอบ สัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนมแล้วเช่น สุนัข แมว ถึง

2. โรคกลัวน้ำติดต่อได้โดยทางใดบ้าง

แนวการตอบ การติดต่อจะผ่านไปทางบาดแผลที่ถูกกัด หรือรอยถลอกที่ผิวหนัง จากการข่วน รวมทั้งการเลีย ผ่านจุมูก ปาก หรือนัยน์ตา

3. โรคกลัวน้ำมีสาเหตุมาจากอะไร

แนวการตอบ เกิดจากไวรัสในสกุล Rhabdovirus ไปทำลายระบบประสาทส่วนกลางของผู้ได้รับเชื้อ

4. ผู้ที่เป็นโรคกลัวน้ำจะมีอาการเป็นอย่างไร

แนวการตอบ อารมณ์ฉุนเฉียว หงุดหงิด ปวดหัว เป็นไข้ ตื่นเต้นง่าย ชอบอยู่ในที่มืด ตัวเกร็ง พูดไม่รู้เรื่อง ประสาทหลอน คลุ้มคลั่งจนร้องคล้ายเสียงสุนัข จากนั้นก็ไม่รู้สีกตัว และหัวใจล้มเหลว หรืออาจมีอาการเป็นอัมพาตทั้งตัว

5. จงบอกวิธีป้องกันตัวจากโรคกลัวน้ำ

แนวการตอบ นำสัตว์เลี้ยงไปฉีดวัคซีน และหลีกเลี่ยงจากสัตว์จรจัด

แบบทดสอบ

แบบทดสอบ

การอ่านจับใจความประเภท สารคดี

คำชี้แจง อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1-2

“ จมูกของเรามีประโยชน์มาก นอกจากจะมีไว้เพื่อหายใจเข้าออกแล้ว ยังใช้ดมกลิ่นต่าง ๆ และยังเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เรามีใบหน้าที่น่าดูอีกด้วย

1. ข้อใดคือใจความสำคัญ
 - ก. เราควรดูแลรักษาจมูก
 - ข. จมูกของเรามีประโยชน์มาก
 - ค. จมูกมีไว้เพื่อหายใจและดมกลิ่น
 - ง. จมูกช่วยให้ใบหน้าของเราน่าดู
2. ควรตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร
 - ก. จมูกของเรา
 - ข. คนกับจมูก
 - ค. หน้าทีของจมูก
 - ง. ประโยชน์ของจมูก

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 3-5

“ โรคเลปโตสไปโรซิส (โรคฉี่หนู) เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย ชื่อ เลปโตสไปรา พาหนะสำคัญของโรคนี้ได้แก่ หนู โค กระบือ และสุนัข เชื้อจะถูกขับออกจากปัสสาวะแล้วแพร่กระจายไปตามแหล่งน้ำ เมื่อเกิดน้ำท่วมหรืออยู่ตามพื้นดินที่แฉะ นาข้าวก็เป็นแหล่งหนึ่งที่เหมาะแก่การแพร่กระจายของโรคนี้ ผู้ป่วยส่วนมากมักจะเจ็บชวนา หรือกรรมกรที่ต้องทำงานที่ชื้น มีน้ำท่วมขังและมักจะมีหนูชุกชุม เชื้ออาจจะเข้าสู่ร่างกายโดยการเข้าทางบาดแผลที่ผิวหนัง รอยขีดข่วน หรือปนเปื้อนในอาหารที่รับประทานเข้าไป โรคนี้ยังไม่มียาเฉพาะ มักใช้ยาปฏิชีวนะในการรักษา ป้องกันโรคนี้โดยการหลีกเลี่ยงการเดินย่ำบริเวณน้ำท่วมขัง และรับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ”

3. เพราะเหตุใดโรคนี้จึงมีความน่ากลัว
 - ก. ควบคุมได้ยาก
 - ข. มีความรุนแรงมาก
 - ค. ไม่มียารักษาโดยตรง
 - ง. เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย
4. ทำไมนาข้าวจึงถือว่าเป็นแหล่งแพร่กระจายของโรคนี้
 - ก. มีหนูอาศัยอยู่มาก
 - ข. มีที่ลุ่มน้ำท่วมถึง
 - ค. มีน้ำขังและมีพาหะของโรค
 - ง. มีชาวนาและกรรมกรอยู่มาก
5. ข้อความนี้กล่าวในลักษณะใด
 - ก. ชี้แจงปัญหา
 - ข. แนะนำวิธีการ
 - ค. อธิบายข้อเท็จจริง
 - ง. แสดงความคิดเห็น

คำชี้แจง อ่านข้อความนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 6 – 7

“ สิ่งที่น่าห่วงมากที่สุดขณะนี้คือ การระบาดของยาบ้าในสถานศึกษา อนาคตอันสดใสของเยาวชนต้องมาดับวูบลง เพราะยานรกเหล่านี้ ปัญหานี้จึงเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายไม่อาจนิ่งนอนใจอยู่ได้ และเราก็ไม่อาจคิดว่า ปัญหายาบ้าเป็นปัญหาไกลตัวของเรอีกต่อไป เพราะสักวันภัยจากยาบ้าอาจวิ่งเข้าหาตัวเราไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง “

6. ควรตั้งข้อบทความนี้ว่าอะไร
 - ก. ภัยมืด
 - ข. ภัยร้ายที่ใกล้ตัว
 - ค. อนาคตของชาติ
 - ง. มหันตภัยยาเสพติด

7. “อนาคตของชาติคับบวมลง “ คำว่าคับบวม มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. จบ
- ข. หมด
- ค. มีด
- ง. ดาย

คำชี้แจง อ่านบทความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 8 – 10

“ เมืองไทยเป็นเมืองสมบูรณ์จริง เป็นอู่ข้าวอู่น้ำ สมดังพ่อขุนรามคำแหงเคยประกาศไว้ว่า ในน้ำมีปลาในนามีข้าวจริง ๆ และก็เพราะความอุดมสมบูรณ์นี้เองเมืองเราจึงกลายเป็นสังเวียนสำหรับเพื่อนบ้านรุกรานรังแกอยู่เสมอ ๆ “

8. ใจความสำคัญของข้อความข้างต้นตรงกับข้อใด

- ก. เพราะเมืองไทยเป็นศูนย์กลางประเทศรอบข้างจึงต้องการ
- ข. เพราะเมืองไทยมีข้าวปลาอาหารอุดมสมบูรณ์ประเทศเพื่อนบ้านจึงอยากได้
- ค. เพราะเมืองไทยมีความอุดมสมบูรณ์จึงเป็นเหตุให้ชาติอื่นคอยรุกรานอยู่เสมอ
- ง. เพราะเมืองไทยอุดมสมบูรณ์พ่อขุนรามคำแหงจึงประกาศว่า ในน้ำมีปลาในนามีข้าว

9. “สังเวียน” ในที่นี้หมายถึงสิ่งใด

- ก. คอก
- ข. ทางผ่าน
- ค. สนามรบ
- ง. เวทีมวย

10. ผู้เขียนต้องการอธิบายอะไร

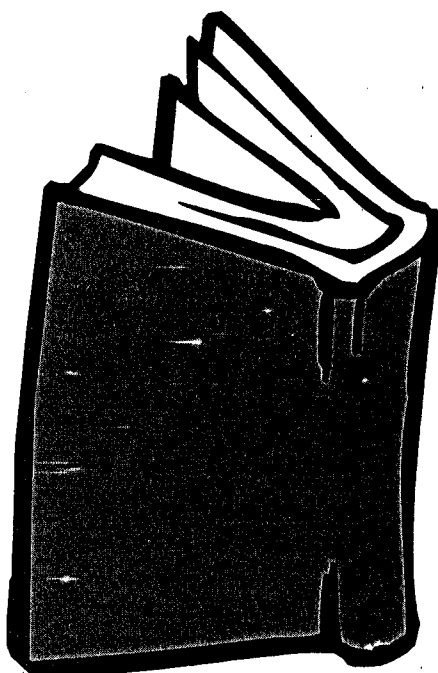
- ก. เมืองไทยมีความสมบูรณ์
- ข. พ่อขุนรามคำแหงเคยปกครองไทย
- ค. สาเหตุที่เมืองไทยถูกรุกราน
- ง. เหตุผลที่เมืองไทยเป็นอู่ข้าวอู่น้ำ

เฉลยแบบทดสอบท้ายชุดการสอนที่ 3 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ

1. ข
2. ง
3. ก
4. ค
5. ก
6. ข
7. ก
8. ข
9. ค
10. ก

**ชุดการสอนการอ่านจับใจความ
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**

**เรื่อง
การอ่านจับใจความเรื่องสั้น**

ชุดการสอนที่ 4 การอ่านจับใจความเรื่องสั้น**จำนวน 3 คาบ****ส่วนประกอบของชุดการสอน**

1. คู่มือครูประกอบด้วย
 - 1.1 แผนการสอน
 - 1.2 คำชี้แจง
 - 1.3 สิ่งที่คุณต้องเตรียม
2. คู่มือนักเรียน
 - 2.1 คำชี้แจง
 - 2.2 เนื้อหาที่เรียน
3. เอกสารและอุปกรณ์การเรียนการสอนประกอบด้วย
 - 3.1 ใบความรู้
 - 3.2 ใบกิจกรรม
 - 3.3 ใบเฉลย
 - 3.4 แบบทดสอบประจำชุดการสอน

คำชี้แจงเพิ่มเติมสำหรับครู

ชุดการสอนที่ 4 การอ่านจับใจเรื่องสั้น

จำนวน 3 คาบ

1. ข้อควรปฏิบัติก่อนดำเนินการสอน ครูปฏิบัติดังนี้

- 1.1 ศึกษาแผนการสอนอย่างละเอียด
- 1.2 ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับงานเขียนประเภทต่าง ๆ
- 1.3 ศึกษาบทความจากชุดการสอนให้เข้าใจก่อน
- 1.4 ทดลองปฏิบัติกิจกรรมทั้งหมดตามแผน
- 1.5 แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 2 คน โดยพิจารณาความสามารถ
- 1.6 จัดเรียงเอกสารที่จำเป็นก่อนหลัง
- 1.7 ครูชี้แจงวิธีการเรียนและกิจกรรมตามชุดการสอน

2. ขณะดำเนินการสอน

- 2.1 ชี้แจงกิจกรรมให้นักเรียนทุกคนทราบ
- 2.2 จัดกลุ่มนักเรียนตามที่เตรียมไว้
- 2.3 ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 2.4 ให้คำแนะนำและปรึกษาแก่นักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรม
- 2.5 สรุปบทเรียนร่วมกับนักเรียน

3. ข้อควรปฏิบัติเมื่อดำเนินการสอนสิ้นสุดลง

- 3.1 ตรวจงานนักเรียน
- 3.2 ตรวจแบบทดสอบหลังเรียน
- 3.3 บันทึกผลการให้คะแนน

แผนการจัดการการเรียนรู้

วิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การอ่านจับใจความประเภทเรื่องสั้น

เวลา 3 ชั่วโมง

ความคิดรวบยอด

เรื่องสั้นคือรูปแบบงานเขียนที่สมมติขึ้น งานเขียนประเภทนี้ประกอบด้วยหลายองค์ประกอบ การจับใจความเรื่องสั้นจึงควรพิจารณาองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ชื่อเรื่อง แก่นเรื่อง ภูมิหลัง ตลอดจนน้ำเสียงของตัวละคร เพื่อจะทำให้เกิดความเพลิดเพลินและความเข้าใจในงานเขียนประเภทดังกล่าว

จุดประสงค์การเรียนรู้

นักเรียนสามารถจับใจความเรื่องสั้นได้

จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม

1. ตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
2. ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องสั้นที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
3. ระบุความสำคัญของเรื่องสั้นเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
4. บอกอารมณ์ของความรู้สึกของตัวละครในเรื่องสั้นที่อ่านได้อย่างถูกต้อง
5. แสดงความคิดเห็นคัดค้านหรือสนับสนุนเหตุการณ์ที่เกิดในเรื่องสั้นที่อ่านได้
6. จับใจความสำคัญของเรื่องสั้นที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

สาระการเรียนรู้

1. บทอ่านที่เป็นงานเขียนประเภทเรื่องสั้น จัดเป็นบัตรข้อความ จำนวน 2 บัตร คือ บัตรข้อความที่ 1 เรื่องสั้นเรื่อง ครกพิเศษ บัตรข้อความที่ 2 เรื่องสั้นเรื่อง คนขายลูกโป่ง
2. นวนิยายและเรื่องสั้น

นิยายและเรื่องสั้นเป็นบทประพันธ์ร้อยแก้วที่มีเนื้อเรื่องเกิดจากการสมมติ โดยนักประพันธ์เป็นคนผูกเรื่องขึ้นจากชีวิต โดยให้เป็นเรื่องชีวิตที่มีเหตุการณ์หลายอย่างเกิดขึ้น เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นทำให้ตัวละครต้องต่อสู้ ต้องแก้ปัญหาและแสดงปฏิกิริยาต่าง ๆ ต่อเหตุการณ์นั้น และแสดงนิสัยต่าง ๆ ออกมาตามอารมณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ เช่น รัก เกลียด